

	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ	ΙΣΤΟΡΙΑ
	ΤΑΞΗ	Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ (απόφοιτοι)
	ΟΝΟΜ/ΝΥΜΟ	
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΪΟΣ 2020

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Δ.Ο.Ε.
- β. Συμφωνία στις Μουρνιές.
- γ. Συμφωνία της Αγκυρας (1930).

Μονάδες 12

A2. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων (Σ/Λ).

- α. Η εταιρεία Σερπιέρι-Ρου άρχισε τις εργασίες της, στο Λαύριο, το 1866.
- β. Ο Όθων αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη χώρα στις 12 Οκτωβρίου 1843.
- γ. Οι Φιλελεύθεροι ηττήθηκαν στις εκλογές του 1928.
- δ. Η Κρητική επανάσταση του 1866-1869 προκάλεσε το μεγαλύτερο προσφυγικό κύμα, προς την ελεύθερη Ελλάδα, στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα.
- ε. Η κήρυξη της επανάστασης του Θερίσου έγινε στις 10 Μαρτίου 1901.

Μονάδες 10

B1. α) Τι γνωρίζετε για τις διαδικασίες ίδρυσης της Εθνικής Τράπεζας καθώς και για τις πρώτες δραστηριότητές της;

Μονάδες 8

β) Ποια ήταν η αφορμή για την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος, ποιο έργο ανέλαβε και πότε άρχισε τη λειτουργία της;

Μονάδες 5

B2. α) Ποιες ήταν οι βασικές θέσεις του προγράμματος του Ελευθερίου Βενιζέλου, όπως τις διατύπωσε στην ομιλία του της 5ης Σεπτεμβρίου 1910 στην πλατεία Συντάγματος;

Μονάδες 8

β) Ποια ήταν τα χαρακτηριστικά του βενιζελισμού στον οικονομικό τομέα κατά την περίοδο 1910-1922;

Μονάδες 7

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραθέματα που ακολουθούν και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε:

α) Ποιες υπήρξαν οι συνέπειες από τις ελληνοτουρκικές συμφωνίες του 1930 και πώς αντέδρασαν σ' αυτές οι πρόσφυγες της Μικράς Ασίας;

Μονάδες 12

β) Σε ποιους τομείς εκφράστηκε η διάσταση προσφύγων και γηγενών μετά τη μικρασιατική καταστροφή;

Μονάδες 13

Πηγή 1

Το οικονομικό σύμφωνο με την Τουρκία θα κυρωθεί. Ο προσφυγικός όμως κόσμος θα παραμείνει διχασμένος. Όσα σωματεία, τόσες αντιδράσεις, τόσα ανακοινωθέντα και ψηφίσματα – πολλά από τα οποία περνούν και στον τύπο – με περιεχόμενο διαμετρικά αντίθετο. Οι εξεγέρσεις και το προσφυγικό ρεύμα διαμαρτυρίας θα ογκωθεί επικίνδυνα προς τα τέλη Οκτωβρίου του 1930, τις παραμονές της αναχώρησης του Βενιζέλου στην Άγκυρα. Οι προσφυγικές οργανώσεις θα καλέσουν τα μέλη τους σε γενικές συγκεντρώσεις και θα συντάξουν ψηφίσματα που θα τα στείλουν όχι μόνο στον Βενιζέλο αλλά και στον Ινονού (πρωθυπουργός της Τουρκίας). Μ' αυτά θα ζητούν την ακύρωση των «απάνθρωπων [...] συμβάσεων και την διαρρύθμισιν του προσφυγικού προβλήματος επί τη βάσει των στοιχειωδών κανόνων της ηθικής και του δικαίου [...] άλλως η ελληνοτουρκική φιλία [...] αποβαίνει κενή εννοίας και όλως διόλου ασταθής».

Ιφιγένεια Αναστασιάδου, Ο Βενιζέλος και το Ελληνοτουρκικό Σύμφωνο Φιλίας του 1930, στο συλλογικό τόμο *Μελετήματα γύρω από τον Βενιζέλο και την εποχή του*, εκδ. Φιλιππότης, Αθήνα 1980, σ. 329.

Πηγή 2

Η κοινωνική αφομοίωση όμως δε μοιάζει καθόλου εύκολη, καθώς βαθιά αντίθεση μεταξύ γηγενών και προσφύγων εντοπίζεται σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ζωής. [...] Η ένταξη των προσφύγων στο βενιζελικό στρατόπεδο τους τοποθετεί στη δίνη της αντίθεσης των δύο παρατάξεων του εθνικού διχασμού. Ο αντιβενιζελικός πολιτικός κόσμος και ο φιλικός του Τύπος δεν προσπαθούν απλώς να εκμεταλλευτούν τις φοβίες των Παλαιοελλαδιτών απέναντι στους πρόσφυγες αλλά καλλιεργούν και μίσος εναντίον τους. Έτσι, κατά τις στρατιωτικές αντιπαραθέσεις του 1923 και του 1935, πρόσφυγες και ντόπιοι πρόθυμα άδραξαν την ευκαιρία να πολεμήσουν μεταξύ τους.

Η παρουσία των προσφύγων οδηγεί σε σκληρό ανταγωνισμό με τους αυτόχθονες στην αγορά εργασίας, στην προσπάθεια για την απόκτηση γης αλλά και σε όλη την κλίμακα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. [...] Στο πεδίο της απασχόλησης η υπερπροσφορά που επέφερε η εισροή τόσων εξαθλιωμένων ανθρώπων θα αναστατώσει την αγορά εργασίας και θα διευκολύνει την αρνητική τοποθέτηση του κεφαλαίου έναντι των εργατικών δικαιωμάτων.

Οι κοινωνικές διακρίσεις είναι εμφανείς στις εκδηλώσεις της καθημερινής ζωής καθ' όλη τη διάρκεια του Μεσοπολέμου. Το επίθετο «πρόσφυγας» θα λάβει την πιο υποτιμητική και περιφρονητική σημασία. Ακόμη και αυτή η «ελληνικότητα» των προσφύγων αμφισβητείται από τους γηγενείς. Αρκετοί Μικρασιάτες θα αναγκαστούν να απαλείψουν από τα επώνυμά τους τα τουρκογενή προθέματα και τις καταλήξεις, ενώ κάποιοι θα τα αλλάξουν τελείως.

Γεώργιος Γιαννακόπουλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, κεφ.2, «Η Ελλάδα με τους πρόσφυγες», εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 90-91

Μονάδες 25

Δ1. Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και το περιεχόμενο των παρακάτω πηγών να αναφερθείτε στις πρώτες αντιδράσεις που υπήρξαν μετά την έκρηξη της επανάστασης του Θερίσου:

α) από τον πρίγκιπα Γεώργιο.

Μονάδες 8

β) από την ελληνική κυβέρνηση και τον αθηναϊκό Τύπο.

Μονάδες 8

γ) από τις Μεγάλες Δυνάμεις και τους πολιτικούς της Κρήτης.

Μονάδες 9

Πηγή 1

Η αντίδραση του ύπατου αρμοστή ήταν σπασμωδική. Διέταξε συλλήψεις και φυλακίσεις αντικαθεστωτικών και επέβαλε λογοκρισία στον Τύπο. Κατόπιν κάλεσε σε σύσκεψη τους πρόξενους και ζήτησε να λάβουν επείγοντα μέτρα για την καταστολή του κινήματος. [...] Στην Αθήνα ο πρωθυπουργός Θεόδωρος Δηλιγιάννης ενημέρωσε τον βασιλιά Γεώργιο και προέβη σε δηλώσεις προς τους διευθυντές των εφημερίδων καταγγέλλοντας το «πραξικόπημα του Βενιζέλου εν Κρήτη».

Ο Βενιζέλος είχε σταθμίσει σωστά την περιορισμένη δυνατότητα ένοπλης καταστολής του επαναστατικού κινήματος. Ο πρίγκιπας δεν διέθετε παρά μόνο το μικρό σώμα της κρητικής χωροφυλακής (περίπου 1.100 άνδρες) που δεν αυξήθηκε σημαντικά από τους δημοφρουρούς, ενώ οι τέσσερις Δυνάμεις ήταν δύσκολο να συνεννοηθούν για κοινή στρατιωτική δράση. Χρειάστηκε να περάσει σχεδόν ένα τρίμηνο για να αρχίσουν οι πολεμικές επιχειρήσεις.

Ιστορία των Ελλήνων, «Κρητική Πολιτεία», κεφ.7, σελ.343-344.

Πηγή 2

Ο Τύπος αφιέρωσε τις στήλες του στις εξελίξεις του κινήματος του Θερίσου και έστειλε επιτόπου τους καλύτερους πολιτικούς συντάκτες της εποχής για να συναντήσουν τους ηγέτες του. Ο Βενιζέλος, ο Φούμης και ο Μάνος έδωσαν εντυπωσιακές συνεντεύξεις στους απεσταλμένους του αθηναϊκού Τύπου. Η απήχηση των γεγονότων και των απόψεων των πρωταγωνιστών τους ήταν μεγάλη στην Ελλάδα και πολλοί σημαντικοί Έλληνες δημοσιογράφοι συνηγόρησαν για την πολιτική τους τοποθέτηση. Ταυτόχρονα, σε όλη την Κρήτη πραγματοποιούνταν συγκεντρώσεις υποστήριξης των κινηματιών από τους περιφρονημένους από το αρμοστειακό καθεστώς – και τώρα οπαδούς του Βενιζέλου – που ενίσχυσαν με κάθε τρόπο το επαναστατικό στρατόπεδο στο Θέρισο...

Λιλή Μακράκη, Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η εποχή του, επιμέλεια Θ. Βερέμης – Η. Νικολακόπουλος, «Η περίοδος της αυτονομίας», σελ. 59

Πηγή 3

Στις 19 Ιουνίου το ρωσικό πολεμικό «Χάμπρι» βομβάρδισε την Αγία Μαρίνα και τον Πλατανιά της Κυδωνίας και αποβίβασε στρατιώτες που κατέλαβαν τον Αλικιανό. Στρατιωτικές δυνάμεις κατέλαβαν στις 22 Ιουνίου τις Μαργαρίτες Μυλοποτάμου. Οι Άγγλοι, παρά την υποστήριξη του καθεστώτος του Γεωργίου, με διάφορα μέτρα που έλαβαν στο Ηράκλειο τηρούσαν τα προσχήματα, ενώ οι Γάλλοι και οι Ιταλοί απέφευγαν να αναλάβουν αντεπαναστατική δράση. Οι κυβερνήσεις των κρατών αυτών δεν ήθελαν να προκαλέσουν την κοινή γνώμη των χωρών τους με την άσκηση βίας κατά των κρητικών.

Ιστορία των Ελλήνων, «Κρητική Πολιτεία», κεφ.7, σελ. 344-347

Πηγή 4

Η στάση των Μεγάλων Δυνάμεων απέναντι στη νέα κατάσταση δεν υπήρξε αρχικά ενιαία, δεδομένου ότι οι εξελίξεις στο διεθνές σκηνικό βάθαιναν ολοένα και περισσότερο τις αντιθέσεις εντός του άλλοτε «ευρωπαϊκού κονσέρτου», καθώς η ανθρωπότητα βάδιζε αργά αλλά σταθερά προς την πρώτη παγκόσμια σύρραξη του 20ου αιώνα. Υπήρξε εντούτοις μεταξύ τους ένας κοινός παρονομαστής, που συνίστατο στη διαπίστωση ότι ο αρχικός βασικός λόγος της επιλογής του ύπατου αρμοστή, ως ενός προσώπου ευρείας λαϊκής αποδοχής, που θα λειτουργούσε σαν κυματοθραύστης προκειμένου να διατηρηθεί το status quo είχε πλέον εκλείψει. Από τη στιγμή που εδραιώθηκε αυτή η πεποίθηση οι ημέρες παραμονής του Γεωργίου στην ύπατη αρμοστεία ήταν μετρημένες.

Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, «Κρήτη 1871-1893», Λεωνίδας Καλλιβρετάκης, τόμ.5, «Τα Χρόνια της σταθερότητας 1871-1909», εκδ. Ελληνικά γράμματα. σελ.340

Καλή τύχη!